РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 12. ЖОВТНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 40.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА“
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ПЕРЕРВАННЯ ТЕЛЕФ. ДРОТІВ

На зал. шляху Львів—Стрий перетяв хтось у ночі 2. жовтня телефонічні дроти. Стежа 14. п. уланів придержала в лісі Гр. Оприска з Кугаєва (пов. Львів). Польські джерела повідомляють, буцімто він мав зі собою прилади до перетинання дротів. Заки Оприска придержали, він нібито стріляв до вартівника, що пильнував залізничого шляху. Оприска, якому закидають приналежність до УВО, відставили до суду у Львові.

МАРШ. ПІЛСУДСКІ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ ЛІСТИ ББ.

До держ. виборчої комісії наспіла державна ліста кандидатів ББ. Є в ній сто назвищ: 1) Пілсудскі Йосиф літ 63, перший маршал Польщі, 2) Славек Вал., 3) Світальський Кал., 4) Пристор Ол., 5) Пілсудскі Ів., 6) Славой-Складковскі Фел., 7) Бойко Ад., 8) Коц Ад., 9) Цар Ст., 10) Марковскі Вацл., 11) Червіньскі Славомир, 12) Полякевіч Карло, 13) Бернер Гнат, 14) Радзівіл Ів., 15) Кін Ад., 16) о. Жонголловіч Бр., 17) Косцялковскі Мар., 18) Станєвіч Вит., 19) Мєдзіньскі Богуслав, 20) Пєрацкі Брон. На дальших місцях є м. і Голувко, Морачевска, Бирка й ін.

ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА В БРАЗИЛІЇ

В бразилійськім стейті Ріо Ґранде де Суль вибухли військові заворушення у звязку з вибором президента Преста. Около 8000 жовнірів під командою полковника Декумба по короткій боротьбі заволоділо містом Санто Анно. Генерал Сіґередо, що був вірний урядові, арештований.

БОМБОВИЙ ЗАМАХ У ПОЗНАНЩИНІ

Познанські часописи доносять, що до школи в Сулєцінку біля Яроціна вкинув хтось бомбу крізь вікно до спальні місцевого учителя. Бомба зачіпилась за футрину і там вибухла ушкодивши лиш будинок. З людей ніхто не потерпів.

КРІЗА УРЯДУ В РОМУНІЇ

Премієр Манів предложив у Сінаї королеві димісію кабінету. Король приняв димісію та поручив міністрам покищо виконувати обовязки. 7. жовтня збереться мін. рада.

—o—

Зударення автобуса з трамваєм

У пятницю в год. 11.45 автобус, що їхав із Винник до Львова, наїхав на горішній Личаківській вулиці на подвійний трамвай ч. 1. Шофер хотів здержати автобус, одначе гальма видно зіпсувалася, тому усією силою впав на трамв. віз. Трамвай на граничній стації не мав пасажирів, а в автобусі було 12 подорожніх. Передню часть автобуса та болотники знищив трамвай зовсім. Потріскали шиби. Було ранених 8 пасажирів. Їх відвезли на рятункову стацію.

На бразку бачимо ушкоджений автобус і трамваєвий віз.

—o—

Індіяни вбили українську родину

З Форту Ст. Джан, Брітіш Колюмбія, в Канаді повідомляють: Місцева провінціональна поліція робить пошукування за злочинцем, який поубивав українських поселенців, Івана Бабчука і його жінку Анну, що осіли 14 миль на північ від Форту Ст. Джан. Убитих найшов у хаті сусідній поселенець, який зайшов з цікавости переконатися, що діється з ними, бо від кількох тижнів не показувалися ніде. Увійшовши в хату, побачив він дві рушниці, на долівці, а на ліжку прикриті веретою, лежали трупи обоїх Бабчуків. Повідомлена поліція оглянула трупи і видала осуд, що Бабчуки постріляні підчас сну більше як три неділі тому. Вбивників не виcліджено, але поліція певна, що вбивства доконали Індіяни, які дуже ворожо відносяться до всіх білих людей, що поселюються на тій богатій землі.

—o—

Страшний вибух бомби в Центросоюзі

Дня 2. ц. м. пізним вечером вибухла бомба на партері дому при вул. Зіморовича, де містився склад товарів Центросоюзу. Вибух наробив дуже поважних шкід. Знищені чотири кімнати в партері разом з товарами, а на I. поверсі велика саля, яку займав „Сільський Господар" і кімната, в якій мешкав возьний „С. Г." Даниловський. Справдіж чудом Божим можна вважати те, що Даниловський і його жінка й діти вишли ціло.

Жінка Даниловського (яка дістала нервове потрясення) оповідала, що чула спершу тріскіт битих шиб, а щойно згодом настав страшний вибух, який у перший хвилі її зовсім приголомшив. Виходило би з того, що вибуховий матеріял вкинено до середини через вікно від вул. Сташіца. Це й потверджувалоб вістки деяких польських газет про те, що безпосередньо перед вибухом втікало від вул. Сташіца вулицею Зіморовича двох молодих людей, які ще й перестерігали якусь дівчину, аби втікала з того місця.

На другий день відбувалася льокальна візія при участи військових піротехніків. Знавці здогадуються, нібито бомба була російського походження. Весь день вели слідство на місці під проводом ком. Чеховича. Заведення чищення міста усувало з улиць побите скло, тинк та віконні рами. У проміні вибуху вилетіло ок. 300 шиб. У двох каменицях зрушилися стіни, а камяниця при вул. Зіморовича 22. від основ сильно нарушена. Спеціяльна технічна комісія має ствердити видержаність тої камяниці.

—о—

ПОЖЕЖІ В КРАЮ

Дня 6-го жовтня згоріла в Новій Греблі біля Загіря Кнігиницького (пов. Рогатин) стодола зі збіжем, вл. Берната. Шкоди є на 50.000 зол.

У Питликівцях Старих (пов. Бучач) погоріли будинки сімох Поляків. Шкоди є на 55.000 зол.

У Ромовичах (пов. Дрогобич) повстала пожежа в будинках Федя Кальняка. Вогонь перекинувся наслідком вітру на сусідні господарства. Згоріли 4 хати, кріслі двох дальших хат, три стайні, три стодоли з усім цьогорічним збіжем. Шкоди є на 80 тис. зол. Здогадуються, що вогонь підложено на тлі родинних спорів одного з погорільців.

В Скнилівці біля Скнилова (коло Львова) згоріли два господарства зі стодолами та збіжем і мертвим інвентарем. Пожежу спричинили якісь приїзші автом зі сторони Львова. А саме з таємничого авта, що спинилося в ночі біля хреста в селі, вискочив якийсь чоловік, підпалив найближчу стодолу, що була при дорозі і швидко відїхав разом з тими людьми, що залишилися в авті, у невідомому напрямі. Від підпаленої стодоли занялися ще дві сусідні, що згоріли разом зі збіжем, яке не було обезпечене. До дальшого поширення пожежі не допустили військові відділи, що збіглися на ратунок зі стаціонованих у Скнилові летунських частин. Слід замітити, що Скнилів — чисто українське село, в якому Поляків дуже мало. Всі три потерпівші свідомі укр. селяни.

ЗГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЛІСТ

Дня 7 жовтня державна виборча комісія замкнула принимання державних ліст до Сойму і Сенату.

До Сойму зголошено 20 ліст: 1) ББ. чоловий кандидат марш. Пілсудський. 2) ППС, 3) Єдність (Комуністи), Народова листа Тромпчинський, 5) Бльок жид. лівиці Бунд і незалежна Соц. партія праці, 6) Жид. роб. виб. комітет Поалей Сіон, 7) Союз оборони права і свободи народу (центролівиця), 8) Білоруська роб.-сел. листа (комуністи), 9) Сельроб Єдність, 10) Український і білоруський бльок—др. Д. Левицький, 11) Німецький виб. бльок, 12) Зєдинена селянська лівиця, 13) Жидівський національ. бльок в Галичині, 1) РСО (галицькі москвофіли), 15) ППС лівиця, 16) Жидівськ. бльок—Ґрінбавм, 17) Загально-жидівськ. нац. господ. бльок, 20) Монархістична організація. Нумерація буде усталена 10 жовтня.

До Сенату зголошено 12 ліст: 1) ББ, 2) ППС, 3) Роб. Сел. Єдність, 4) Ліста Народова, 7) Центролівиця, 10) Сельроб-Єдність, 11) Українсько-білоруський бльок, 12) Німецький виб. бльок, 14) Нац. жидівський бльок в Галичині, 17) Жид. листа Ґрінбавма, 18) Загально-жид. господ. бльок, 19) Католіцкі бльок людови.

ВТІК ДО ПОЛЬЩІ

На польсько-радянському кордоні недалеко Івенця польська прикордонна сторожа затримала автомобіль, що в шаленій скорости гнав із радянської території на польську. Виявилось, що цим автомобілем втік до Польщі командант прикорд. відтинка Діректов, якого мало ДПУ арештувати за якісь гріхи і він рішив чмихнути до Польщі.

Приватна власність

За чим буде стояти Католицька Народня Партія

„Сину мій! Як будуть манити тебе ледачі люди, не слухай; Як скажуть: Ось ходім, засядемо, щоб убити, заляжемо на чесного-безвинного. Награбимо добра всякого в нього, сповнимо доми свої хижим лупом. Жереб на твою пайку кидатимеш разом із нами, спільний склад буде в нас усіх... Мій сину! Не ходи по одній з ними дорозі. Зупини ногу твою на стежці їх. Бо ноги їх біжать до злого і кваплятъся на пролив крови. Ось такі дороги всіх тих, що ласі на чуже добро: воно відбирає життя тим, що його загарбали".

(З книги притчей Соломонових).

Ті думки жидівського мудреця Соломона, хоч написані перед століттями, немов сказані для наших часів. Бо є правди, які ніколи не старіються, які все живі, все актуальні, все на часі. А нині вони так дуже на часі, як може ще ніколи.

Виродний син того самого жидівського народу Лейба Троцький з Лєніном і иншими товаришами кинув клич: „Граб награблене!" В ріжних відмінах сотні й тисячі агітаторів понесли той клич по цілому світу. Той клич скоро принявся, бо він приманчивий для зіпсованої людської природи. Світ поділився на два табори. Одні хочуть відібрати другим їх **приватну власність** і хочуть мати „спільний склад", тобто **комуну**. Другі знову зі всіх сил бороняться. Так розгорілася довга затяжна суспільна війна.

На великих просторах бувшої Росії, що обнимають шесту часть земної суші, запанував табор комуністів і вже 13 літ намагається там створити той „спільний склад" тобто комуну. Але тільки намагається, бо цього йому досі не вдалося і мабуть ніколи не вдасться. Зразу заповіли большевики „соціялізацію" всего включно до жінок. Та по кількох літах страшного т. зв. воєнного комунізму почали самі цофатися. Почали віддавати назад власникам їх поруйновані доми, а ограбленим купцям позволили торгувати. Відтак знову взялися до селян. Стали селянам відбирати їх батьківську землю і зганяти їх до „колхозів". У тих державних маєтках хлібороб став звичайним кріпаком. Та ці зарядження большевицької влади викликали такий завзятий спротив селян, що большевики мусіли трохи злагіднити свій натиск на селян. Серед тих експериментів скасовання приватної власности терплять усі. Терплять і ті, що мають приватну власність і ті що її не мають.

Бо серед того „усуспільнювання" відходить кождого охота до праці, продукція паде і настає загальний, постійний голод.

Досвід Радянщини це найсильніший доказ проти знесення приватної власности.

Та богато людей замикає очи на цей доказ. Вони радше вірять своїй видумці, своїй мрії ніж дійсним фактам.

Тому всюди є люди, котрі хочуть скасовання приватної власности і заведення комуни. Потворилися окремі політичні партії, що змагають до того самого стану, в котрім уже 13 літ крівавляться народи б. Росії. У нас клич „Граб награблене“ приняли буквально всі політичні партії. Навіть партія національних демократів т. зв. УНДО і та для приєднання людей обіцює нашому селянинові „землю без викупу“. А це є той самий клич Троцького, тільки сказаний іншими словами.

Та коби ті політики хоч самі вірили в те, що кажуть народові! Вони дуже добре знають про те, що ніякої землі без викупу тому народові дати не годні. Але що шкодить обіцяти? Обіцюють большевики, обіцюють сельроби й радикали та упіпісти, то чомуб і їм не обіцювати?

А це як раз вода на млин комуністів. Вони кажуть: бачите, ундисти проти приватної власности! Отже видно рацію мали наш Троцький і Лєнін.

Величезна більшість нашого народу це хлібороби, це дрібні земельні власники. Здобути для тої хліборобської кляси нашої людности здорові умови розвитку, піднести її господарську силу і забезпечити їй вплив на державні справи буде одною з точок програми нової Католицької Народньої Партії. Це одинока партія, що не буде дурити людей кличами в роді „граб награблене“ „земля без викупу“ і т. п.

Вона одинока стане явно в обороні непорушности справедливого права приватної власности як основи нашого господарського життя. Ми знаємо, що землі за бездурно народові в сих часах ніхто не дасть.

І знаємо, що зрабоване добро „відбирає життя тим, що його загарбали“. Це правда стара, споконвічна правда.

Тай не хочемо, щоби з таких демагоґічних кличів, які голосить партія УНДО, користали большевицькі агітатори.

Право приватної власности не дане людьми, отже люди не можуть його касувати. Це право глибоко заложене в душу людини її Творцем. Вже дитина говорить: „Це моє!“ Хтож її навчив того? Бо людина це р о з у м н е єство. Коли звірина вдоволяється тим, що може зараз зїсти і зїдає те, що має, то людина глядить і в будучність.

Якжеж трівкіше може чоловік запевнити собі будучність як не постійною приватною власністю, особливо власністю кусника землі і хати. Бо хто потребує овочів дерева, той запевнить їх собі найлучше посіданням того дерева. А хто хоче тим деревом розпоряджати, той мусить розпоряджати і землею, на котрій росте те дерево. А щоб успішно про ту землю дбати, то не вистарчить її хвилеве посідання, треба мати її на власність. Коли отже чоловік по своїй розумній природі стремить до забезпеки свого життя—буття, до забезпеки життя своїх дітей, до створення кращих, благородніших умов свого життя і життя своїх нащадків, коли в тій цілі робить землю своєю приватною власністю, то хто може йому того права відмовити? Відмовляють йому того права сельроби, упіпісти і радикали. А „усердно“ їм у тім помагають своїм демагоґічним кличем навіть і ундисти.

Тому не було іншого виходу як тільки створити нову політичну партію. Ця партія це Католицька Народня Партія, що тепер організується. До неї кличемо всіх, що бажають добра і щастя цілому нашому народові.

Збирайтеся самі в групи, списуйте імена, назвиска й адреси тих, що приступають до нашої партії, посилайте ті списки до повітових комітетів нашої Католицької Партії та до Львова, до нашого центрального Секретаріяту, на таку адресу: Секретаріят Кат. Народньої Партії, Львів. вул. Кльоновича, 8-II.

—o—

Нові великі джерела нафти в Ганновері

В ганноверському нафтовому басейні коло Нінгаген, попали на нові джерела нафти, які значно перевищують обильністю дотеперішні. Ропа вибухає з тількою силою, що без огляду на всі технічні засоби, якими стараються схопити вибух, ропа пробиває собі вільну дорогу й бє сама зі землі.

На образку бачимо в горі одну з новочасних помп у часі праці на нафтовому терені в Нінгагені, а в долині басен із ропою, що нагромадилася при вибусі.

—o—

Протиалькогольний рух у Польщі

По даним статистичного уряду переведено в 1929 — 1930 р. у 629 громадах протиалькогольний плебісцит. В 1925 р. було 11 плебісцитів, в 1926—15, в 1927—14, а в 1928—353. В 227 випадках плебісцит вже затверджений, в 361 випадках ще не затвержено, в 41 випадках плебісцит відкинули, а в 5 випадках знесено попередну заборону. Цікава річ, що найбільше плебісцитів переведено в львівськім воєвідстві, (статистика з 1928), бо аж 143, в станиславівськім 109 і тернопільськім 84. На Волині переведено плебісцит лиш в одній громаді, а на Поліссі також в одному селі, і той не вдався. Дуже гарне явище помітне в воєвідствах, у яких живе українське населення, де масово переведено протиалькогольні плебісцити. Видно, що наш нарід відвертається від алькогольного дурману, а щораз то більше горнеться до тверезости.

Французькі часописи про події в Польщі

«Львовскі Куріер Поранни» подає в ч. 299 допис свого паризького кореспондента, п. н. «Французькі настрої супроти випадків у Польщі». В тому дописі нарікає дописувач, що ПАТ (польська аґенція телеґраф.) не інформує як слід закордону і «тому дальше інформує Францію про Польщу Берлін». Опріч того, на щастя — пише він — є ще румунська аґенція, яка точно подає відомости й інформує про вересневу діяльність п. Пілсудського. Доходять до Франції і польські часописи, яких зміст є дуже повчаючий, бо перекладач сиґналізує Французови не лиш зміст статтей, але також сконфісковані білі сторінки. Гірше стоїть справа з устними вістками, які привозять наочні свідки останних сумних випадків на терені Польщі. А ті випадки дуже болючі для французької опінії, бо Франції жаль Польщі, що вона по 11 літах істнування переходить драматичні внутрішні тертя небезпечні для її долі, а які занепокоюють Европу. А вже найгірше справа стоїть із соціялістичною французькою пресою, бо пнр. часопис «Популер» радить, «щоби рішучо дати маршалові до зрозуміння, що його діяльність викликує обурення Европи і, що він в цей спосіб нищить симпатії, якими тішилася Польща на цілім світі».

Дальше говориться в статті, що адміністраційний комітет французьких соціялістів приняв резолюцію спрямовану проти останних посунень Пілсудского і пригадує, що істнування демократичної Польщі потрібне не лиш для істнування робітничої кляси, але воно є ґарантією і для мира в Европі.

Часопис «Репіблік» пише, що Франція є приятелькою Польщі, а йде тепер про те, щоб Польща була доброю приятелькою Франції. Стане вона нею тоді, коли полюбить основи свободи і мира. Вкінці згадує кореспондент — і про устні розмови наводить один висказ із устних розмов, дуже характеристичний для положення, яке витворила травнево-вереснева політика, а саме: «Польща? Як гарна вона була, коли була мученицею!»

—о—

Із понурих таємниць Д П У

Як доносять із Радянщини, зріс там в останніх часах крівавий терор. В останньому місяці розстріляли більш як сотку людей. Шеф ДПУ, ославлений кат Радянщини, Вацлав Рудольфович Мєнжинський, що його вже звуть різником, що так скажемо, купається в людській крови. В останніх часах на його приказ розстріляли в однім дни 50 людей за «контрреволюцію» в господарській ділянці. Це самі вчені. Їх смертю хоче уряд Сталіна скинути з себе вину за невдачі з «пятиліткою». Крім розстрілів ще й вивозять на Сибір.

З цеї нагоди пише тепер у часописах чимало цікавого про ДПУ (чрезвичайку) бувший радянський диплимат С. Дмитрієвський.

Він пише:

«В будинку на Лубянці в Москві, де тепер Д. П. У. було давніше асекураційне товариство. Колись там люди обезпечували своє майно, тепер там обез печився радянський уряд.

Ніхто в дійсности не знає цього дому крім кількох людей. Тут сила таємниць, сила сліз і стонів. Тут люди зникають без вісти. Є тут келії, де не продістається ні промінчик сонця, ні звук, де люди божеволіють. Говорять загально, що тут відбуваються середньовічні тортури, та ще жорстокіші як тамті. Люди, що там попалися, вже не вертають. Ці що там працюють, нічого не говорять. А навіть можна десять літ там працювати й не знати, що діється побіч. Напевно, ніяка влада не мала й не має тільки таємниць, що більшовицька.

В великому кабінеті, що його вікна виходять на майдан, а до якого вхід закритий шафою, сидить у мягкому фотелі, або на мягкій канапі хоробливо **товста людина. Це Менжинський, шеф** Д. П. У. Спочатку революції був ґенеральним конзулем у Берліні, а в 1919 р. покликав його приятель і земляк Дзєржинський і віддав йому провід відділу чрезвичайки.

Тоді була міжусобиця. В армії була «контрреволюція». Лилася кров на фронті, в окремих відділах і в армії. Мєнжинський забрався до нової праці. Сам не вбив нікого. Тільки підписував списи назвищ, а вже другі їх пересилали на той світ. Полагоджував все його секретар Яґода. По смерти Дзєржинського Мєнжинський прийшов на його місце. Яґода став керманичем цілого відділу, а його помічником жид Трилісер. Він орґанізував цілий загранечний апарат Д. П. У. і його відділи на Радянщині. І треба признати орґанізував знаменито. Ніяка держава на світі не має такої доброї шпигунської орґанізації, як Радянщина. Потім Трилісера усунули, Сталін уважав, що він його противник. Прийшов другий жид Месінґ.

Тепер, кажуть, Сталін хоче й Мєнжинського усунути й дати на його місце Мікояна, що зівсім відданий диктаторові Радянщини. Та поки що ще Мєнжинський при владі й враз з Яґодою вбиває людей мов у різницях. Неначе чують, що приходить їм кінець і показують що вміють.

—о—

Присилайте чимскорше передплату за 4-ий квартал. Чвертьрічна передплата тільки 3 зол.

Як там за Збручем?...

Часопис «Праця», що виходить у Львові собі на пожиток, а большевикам на славу, подає в ч. 33 такі «правдиві» вісти про Радянщину під заголовком «Як там за Збручем?» І пише ні менше ні більше лиш, що «Сьогорічний урожай уважається вищим середнього так, що радянські країни є забезпечені збіжжам на два роки. Уряд приступив до вивозу збіжжа за границю, але тільки припасів, заощаджених з минулого року».

Здорово брешуть. Отже ніби вивозять тільки те, що самі не зїдять і припаси з минулого року. А може це «припаси» з тих літ, коли там людським мясом живилися? А що продають дешево, то ніби тому, що їх самих пшениця «дорого не коштує»: пшеницю на віз, селянина під «стенку», а в ліпшому разі на Соловки, ось і вся ціна.

«Праця» переходить всі ділянки на Радянщині. І виходить, що мясо буде... за 2 роки. Будівництво теж «іде ґрандіозним поспіхом». Все будується «американським способом». Є там «великани, яким рівних у нас майже нема». Нема. Але здається, що й рівного писання також нема.

Повстання — каже — видумки. Всіх там пірвала «жажда праці». Але... «Але нігде правди діти є на Рад. Україні ще один незадоволений кут, а це полоса над Збручем». Але то неправда, не вірте «Праці», бо «там» всі задоволені і встаючи-лягаючи просять Бога, щоб... большевики вже раз голову зломили.

Торкнулася «Праця» й українізації. Егеж! Все розбирає по ниточці. Пише буквально таке: «Російщення Рад. України, це вже байки, які може видумувати тільки крайна зла воля або ненависть до тамошнього життя. Правдою є, що українізація старої російської бюрократії іде дуже пиняво...»

«А що справу шкільництва, від найнижчого до найвищого, держава не занедбала — признають це й вороги — —тож ясно, що українізація пішла найбільш властивими шляхами...» Вєрно! Була і пішла, але хіба не шляхами, лиш манівцями. Бо саме на днях оповідала тут 10-літня Жидівочка, котра недавно приїхала зі столиці українських «Совєтів» із Харкова, трохи інакше ніж те, що пише «Праця». Найперше сказала мені, що там «Бога нема» і що в кождій клясі висить над учительською катедрою такий «мудрий» напис: Релігія яд, береґі ребят! (Така українізація шкіл). По нашому буде: релігія отруя, стережи дітей. І росте собі нівроку таке звірятко, в якого нема нічого святого, бо найважніша річ це «пятілєтка в четире ґода», (т. зн. пятирічка у чотирох роках). А хліб на карточки і то треба стояти від ранку до вечера і все одно з порожними руками до дому підеш. Так. З пятьох літ зробили чотири, з людей—худобу, а з краю — тюрму й шибеницю. Колиж я її спитав чому не вміє по українськи (по жидівськи також не вміє ні слова), то вона відповіла, що українська мова була в школі аж «4 рази

в місяць! і що там тільки йде українізація».

Видно, що десь йде і зовсім не зачіпає людей. Та нехай іде!

Однак найбільше дотепне місце «Праці» в статейці п. з. «Европа все невдоволена».

В тій статейці пишуть, що на Радянщині голоду нема, бо... хліб вивозять за кордон на продаж. Думаю, що всім ясно, а кому ні то ДПУ скоро вияснить. Одним словом понаписувала «Праця» такого, що вуха вянуть. Річ ясна, що «Праця» мусить хвалити большевиків, бо стоїть на **їх платформі** (від слова: платити), але треба хоч трохи встид мати і не переборщувати та не робити з білого чорне. Як там стільки хліба, що аж не мають де помістити, то чому просять знов «американських дарів» і американський полковник Бел має організувати —харчеву допомогу для Радянщини? А може «Праця» про це не чула? Дуже можливо, бо вона «в подвірю» і хвалить все що большевицьке, чи треба чи не треба. Є така пословиця «Застав дурного поклони бити, то він і голову розібє». Свята правда. Таки розібє!

СПЕКУЛЯЦІЯ КАРТОЧКАМИ

„Рабочая Москва" подає, що в Москві, Ленінграді та інших містах арештовано богато осіб за спекуляцію апровізаційними картками. Виявилось, що урядовці побираючи хабарі, видали апровізаційні картки на фальшиві імена й на імена осіб, які давно повмирали і ніякої апровізації не потребують.

ЛІСТА СТРОННІЦТВА НАРОДОВЕҐО ТА ЦЕНТРОЛІВУ

Стронніцтво Народове зголосило держ. лісту кандидатів до сойму, 55 назвищ. На першому місці є Войт. Тромпчиньскі. Державна ліста кандидатів до сенату має 17 назвищ. На першому місці є проф. Ст. Гломбіньскі.

Держ. ліста Центроліву має сто назвищ. На першому місці є марш. Гнат Дашиньскі, дальше Маліновскі (Визв.), Ів. Домбровскі (Стр. Хл.), Вітос (Пяст), Янковскі (НПР), Ліберман (ППС), д-р Ст. Врона (Стр. Хл.), Руг (Визв), Кернік (Пяст) і т. д.

ХОЧУТЬ УСУНУТИ БРІЯНА?

Доносять, що франц. міністри Тардіє, Магіно і Пуанкаре відбули конференцію, якої перебіг тримають у великій таємниці.

Один часопис догадується, що ті три політики хочуть усунути Бріяна з посади міністра закордонних справ, бо їм не подобається політика, яку Бріян веде. Догадуються, що по відкриттю парляментарної сесії Тардіє подасться до димісії, а відтак одержить поручення утворити новий уряд і тоді міністром закордонних справ буде іменований Пуанкаре. Дехто говорить навіть, що Пуанкаре буде президентом міністрів.

—о—

Страшна повітряна катастрофа

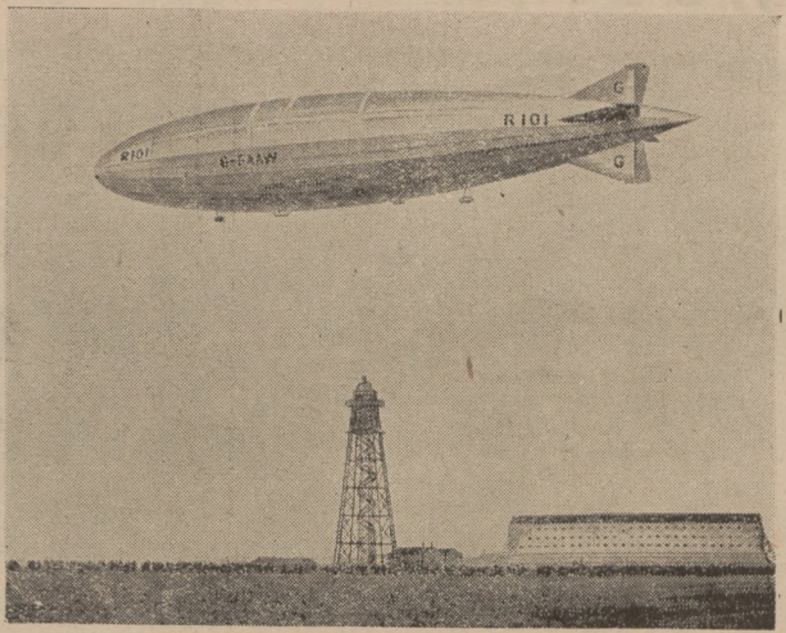

Кермовик R 101 перед відлетом

Закордонні часописи доносять про страшну катастрофу анґлійського кермовика R 101. Кермовик летів з Анґлії до Індії і коли перелітав над Францією біля місцевости Амон захопила його сильна буря. Тому то мусів він летіти низько бо ледви 150 м. над землею.

Нараз вітер кинув кермовиком об дерево опісля дзьобом об землю. Кермовик вмить роздавився до дерев на збочі гори, знялося полумя, а хмара диму закрила місце катастрофи. 43 подорожних згоріло на вугіль, а лиш 8 вдалося вирятувати.

Між погибшими є командандант кермовика, і міністр летунства Томсон. Цей кермовик щойно 8 днів тому остаточно викінчили.

Ревізії й арештування

У Дрогобичі, Касендорфі та Підбужі перевела поліція 16 ревізій. У Перемищині переводили ревізії: в Будівцях. Валяві, Дрогоєві, в місц. читальнях „Просвіти", „Соколі", кружках „Сільського Господаря". У Малковичах арештували кількох господарів і відставили їх до суду в Перемишлі.

Під закидом підпалу фільварку Мар. Зелінського в Городищі арештувала поліція Андр. Турковського ґімн. учня з Чернелівців (пов, Збараж.) — У Лапшині (пов. Бережани) поліція арештувала Ілька Олійника голову місцевого „Лугу". Йому закидають, буцімто він із фондів „Лугу" призначив 9 зол. на УВО.

У Городенці арештували урядовця тамошньої „Просвіти" Романа Сербенського. Сербенський був теж редактором „Городенських Вістей". Йому закидають, що він висилав анонімі до поліції. В Сербенського найшли нібито виказ доконаних саботажів і ствердили буцімто, що його почерк схожий з почерком анонімів.

Поліція в Озірній арештувала дня 5. жовтня бувш. сенатора Кузьмина та перевезла його до Тернополя.

У Люблині арештували в неділю бувш. посла з ППС Котарського. — У млині Влодарського в селі Троянів біля Сохачева арештували бувш. посла Ст. Врону (Стр. Хл.). Прокуратура в Люблині пошукувала Врону вже від половини вересня. Він обвинувачений за промови, підбурюючі до поваления істнуючого держ. устрою (уст. 129 к. з. часть 1. і 3.), за що грозить кара 1—6 літ тюрми.

В Городенскім повіті арештовано: о. Івана Пісецького з Корніва й о. Рибіцького з Петрова. В Шилах (пов. Збараж) арештовано Вас. Пастушенка, ґімн. учен., Івана Гевка й Івана Модного.

Уланські карні експедиції були в Плавчі Великій пов. Бережани, Глинній і Плавчі малій, а також у Конюхах. В Яворівщині були військові карні експедиції в Наконечнім, Поруденку і Прилбичах, а відтак у Порудні.

В Рогатинщині була карна експедиція із 70 поліцаїв у Мартинові Новім і переводила масові ревізії у селянських домах, в Чит. „Просвіти" і кооперативі. Відтак приїхало до того села 3 сотні 6 п. уланів і військова жандармерія. Подробиць не подаємо.

ВЕЗУВІЙ ЗНОВУ ЧИННИЙ

З Неаполя доносять, що Везувій знову діяльний. З кратеру пливе поволи лява. З північної части кратеру почала плисти струя ляви широка на 6 метрів. Лява посувається зі скорістю 4 метр. на мінуту. На разі найблизшим околицям не грозить ще небезпека.

ПОВІНЬ В ІНДІЯХ

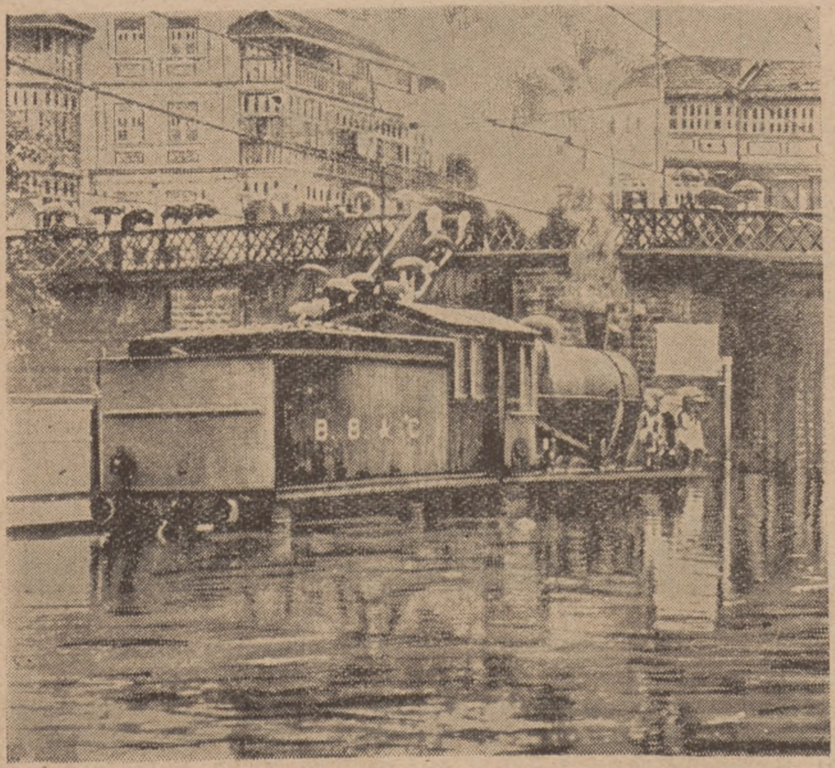

Індійське місто Бомбай та його околиці навістили дощі, яких вже давно там не бувало. Два дни лила безнастанно злива, що наробила величезних шкід. Вода залила в Бомбаю пивниці, мешкання й крамниці й понищила обстанову й товари. Залізниця й трамваї не йшли, бо залізничі й трамваєві двірці теж залило.

На образку бачимо один із двірців залитий водою.

—o—

ВИВОЗЯТЬ ХЛІБ З ГОЛОДНОЇ КРАЇНИ

Секретар союза амер. фармерів у Шикагу, Гайде заявив, що большевики будуть дальше вивозити зерно до Зл. Держав. Ця заява викликала на тамошній збіжевій біржі великий неспокій. Гайде сказав, що большевики продали на американських біржах около 15 міліонів бушлів пшениці по нечувано низьких цінах. Большевики зовсім не числяться з коштами власними пшениці, бо продають по такій ціні, з якої половина йде на оплату мита. Англійська й американська преса пише, що вивіз радянського хліба по незвичайно низьких цінах може викликати правдиву катастрофу на міжнародніх ринках. Радянське торгпредство продає збіжжа безпосередно англійським млинам, які перестали купувати пшеницю в Канаді і внаслідок того ціни на канадійську пшеницю впали. І коли англійські млини будуть дальше купувати в большевиків збіжжа, то канадійському і австралійському збіжевому ринкові грозить катастрофа.

—o—

Про ніби-столітніх людей

Старого Турка Заро Агу, котрого недавно в Америці переїхало авто, вважають найстаршою людиною (має 158 літ). — Та деякі вчені ніяк не хочуть у це повірити. А не вірять тому, бо знають, що напевно найдовше жила досі тільки одна людина, а саме цілих 111 літ. Англійський учений Т. Г. Йонг, що розслідив близько м'ліон случаїв ніби столітнього життя, найшов тільки 30 людей, що справді жили 100 літ. Серед них було 21 жінок і 9 чоловіків. Статистика ствердила, що людина дуже рідко живе довше, як сто літ.

Звичайно виявляється, що ніби столітня людина має підроблену метрику. Та бувають, щей інші випадки, прим. уродився якийсь Іван Джонес в Америці й охрещення його вписали приписово до метрикальної книги. Та він помер у 15 р. життя й його смерти не записали урядово. Цьогож року родився його родичам другий син і його теж назвали Іваном. Хрещення цього другого сина не записали в метриці. Коли йому було вже 85 літ, звернули увагу на його старечий вигляд і „ствердили" в метриці, що він має сто літ. В Кентуки в Зєд. Державах Півн. Америки жив Іван Шел, що буцімто мав 131 літ. Колиж вглянули в метрику, виявилося, що він мав тільки сто літ.

Дещо про Індії

Вже від довшого часу Індії виступають проти Анґлії. А Індії для Анґлії це джерело її багатства й сили. Тож анґлійська влада старається всіми силами покінчити з індійським повстанням. Як розумні політики, знають Анґлійці, що щоб могти завести лад і заспокоїти населення, треба в першу чергу пізнати країну й нарід, його змагання й його потреби.

Тому вислав анґлійський уряд в Індії комісію реформ під проводом Івана Саймена (Simona). Цей Саймен видав теперички книжку про Індії. Називається вона «Голуба Книга». У цій книжці списане все, що бачила й що розслідила комісія.

Як Анґлійці цікавляться Індіями видно з цього, що в одному тижні розкупили ввесь наклад книжки (50 тисяч примірників).

А книжка справді дуже цікава.

Насамперед подає числа, які великі Індії та кілько мають населення.

Британійські Індії обнимають простору 1,800.000 квадратових анґлійських миль (анґлійська миля це 1 км. 609 м.). Значиться Індії тільки як ціла Европа без Радянщини, а двацять раз тільки як Анґлія.

Простори, що належать безпосередно до Анґлії поділені на 13 провінцій, а з цих провінцій найменша все таки більша від Анґлії. На цих землях живе до 250 міліонів людей. Крім цього на просторі 700 тисяч квад. миль є до 600 зависимих від Анґлії держав. Деякі з цих держав невеличкі, та є й такі, що більші від Анґлії враз зі Шотляндією.

Ці держави й державки лучаться в спільні громади, творять немов союзи держав. Таких союзів є кілька, як пр. Агентура Осередних Індій (148 державок), союз 354 держав із урядом у Бомбаю, союз 5 держав із урядом у Мадрасі і т. д.

Щодо племен, то їх там дуже багато. Всі вони ріжняться, говорять ріжними мовами, моляться до ріжних богів, бо є там 9 основних релігій, які розпадаються на дуже багато сект. Всі ці секти мають свої окремі звичаї, та всі діляться на касти. А ці касти то нещастя для Індій, вони затора для цивілізації.

Є в Індіях 222 мові зівсім відрубних, зівсім неподібних до себе, а серед них 12 мов, що має письменство (літературу) всесвітньої слави.

Найбільше поширена мова це мова «інруштамі». Цьою мовою говорить 40 міліонів людей (себто тільки, що українською мовою). Говорить цею мовою й славний тепер провідник Індійців, Ґанді.

Релігії в Індіях це справжня суматоха, трохи не кожне село має своїх окремих богів. Крім гіндуських релігій, живе в Індіях 60 міліонів магометан. Ці магометане глядять із погордою на Індійців і вважають їх поганами. Та й самі магометани, хоч вірять в одного Аллага, головно по селах мають ще

своїх окремих божків, що до них моляться додатково, мов на запас. Та з цим криються вони перед магометанськими муллами.

Величезна більшість населення живе по селах. У містах живе ледви десята частина всего населення.

Села, яких є більше як пів міліона живуть своїм відрубним життям і зівсім не цікавляться життям міст.

Правда, в останніх часах в індійських містах повстало багато фабрик і до цих фабрик горнеться вбоге сільське населення. Та вони вважають свій побут у місті тільки тимчасовим, а дороблятьcя трохи гроша, знову вертають на село.

Каст в Індіях є сила силенна. А ще й поодинокі касти діляться на відломи.

Головні касти це брамани (жерці), воївники, купці, робітники, невільники (що звуться шудра).

А поза цими кастами, що їм не вільно лучитися зі собою й жити під одним дахом є багатоміліонова каста «паріїв», позбавлених усіх прав. Вищі касти вважають, що коли сходитися з паріями, то це вже понижує.

Та й ці, позбавлені всіх прав, діляться ще на відрубні відломи.

У згаданих кастах є безліч відломів, а нераз вони дуже чудацькі. Так пр. є тут відлім «продавців коровячого гною», дідичних злодіїв, «похоронних плакачів», волоцюг, акробатів (циркових штукарів), поетів, дідичних блазнів (сміхунів), рисівників родоводів, накладачів пятен (деякі індійські касти носять окремішні пятна на чолах, на лицях і на грудях). Є навіть каста дідичних шпигунів і доносців.

В останніх часах члени погорджених, безправних каст домагаються зміни своєї долі. Анґлійці їх підпомагають, бо хочуть найти в них опору для себе.

Отсі всі ріжниці, всі ці касти й підкасти, сприяють цьому, що Англія може панувати в Індіях.

Касти воюють зі собою, ненавидяться, а звісно: де двох бється, там третій користає. Так усе й усюди було й є, так є й там.

Та й цих, що хочуть визволитися з під анґлійської влади обмаль. Їх є всего 500 до 600 тисяч, себто всего на всего два відсотки цілого населення.

Знавці Індій кажуть, що треба соток літ, щоб можна усунути тертя й противенства між кастами, заки Індії будуть здатні до консолідації.

І в цьому саме сила Анґлії, що вона вміє використовувати противенства й опановувати їх.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА НА ПОМОРІ

На лінії Бидгощ—Гдиня зударився товаровий поїзд, яким їхали робітники, з вагонами, які котили з Гдині. В Катастрофі згинув один робітник, а 3 робітники і машиніст тяжко поранені. Опріч того є ще кілька осіб легко ранених.

—o—

З нашого церковного мистецтва

Прегарний іконостас в Пантній на Лемківщині

Перший раз мав я нагоду бачити так оригінальний і гарний іконостас як новоустроєний в Пантнянській церкві на Лемківщині. Цікавий він так з огляду на народний мотив, який переважає в різьбі, як і на чудове мальовило. Різьбар і маляр знаменито вивязались зі своїх завдань. Як мотив вибрав різьбар не той, всюди дотепер принятий ростинний орнамент, але орнамент хрестиковий, орнамент християнський і народний, отже найбільше відповідний для церкви. Вибираючи хрестиковий орнамент, різьбар завдав собі богато труду бо так різьба як і золочення дрібненьких річей трудніші. Завдяки якраз тому хрестиковому орнаментові іконостас ніжний, прозорий і робить дуже миле враження. Через добір красок, уміло згармонізованих, мається враження української вишивки, яка є окрасою гарно мальованих образів. Згідно з хрестиковою орнаментикою іконостаса, на церковних дверях є гарно різблений великий хрест, а на кінцях його рамен намальований євангелист із символом.

Маляр розуміючи легкість і ніжність різьби іконостаса, відповідно достроїв свої образи, які помальовані на візантійській основі, але злагіднені новою малярською технікою. Намісні образи Ісуса і Марії зображені не в стоячій поставі, як це всюди стрічається, але сидять на срібнокованих престолах. Лице Христа, маєстатичне, повне Божеської поваги. Пресв. Богородиця з Дитятком вийшла надзвичайно ніжно. З лиця Матери Божої видко материнську любов, а розрадований Христос обома ручками благословить людей.

Хоч образки празників дуже малих розмірів, але завдяки цему, що мають золоті тла, виступають сильно і живо. Ряд апостолів з верховними апостолами посередині, представляє вміло схоплених невідступних учеників Христових, а над ними пророки живо зображають Старий Завіт.

Завершенням цілого іконостасу є Христос Цар Слави. Уміщення його підчеркує почитання Христа-Царя, що тепер найбільше поширюється.

Загально беручи іконостас зроблений в гуцульськім стилю і тому так прегарно випав, бо тут бачиться своє, рідне і серцю миле.

Вузкість місця призначеного на іконостас, приневолила артистів обкроїти інконостас з двох бічних намісних образів, але се цілком не зменшує його краси.

Мистцям того іконостасу а особливо п. Михайлові Наконечному з Камінки струмилової належиться прилюдне признання, бо своєю працею виказали великий творчий талант і розуміння нашої церковної штуки. *о. М. сусід.*

—о—

Найшли скарб Інкасів у Полудневій Америці

По довгих невдатних шуканнях вдалося адвокатови Торре, що вирушив із Панами з відділом шукачів скарбу до Еквадору, найти казочнний скарб Інкасів невподалік індіянського села Нізак.

Скарб цей дуже давний. Коли еспанські завоївники під проводом Кортеза вдерлися до тодішньої могутньої держави Інкасів, були зачудовані великанськими багатствами в золоті та ізмарагдах, які були у скарбі Інкасів.

Їх святиня була збудована зі щирого золота. Золота була теж уся посуда в святині. І палата царя Інкасів була збудована з золота. Домівки короля й бояр мали багатства, що їх здавалося, не вичерпаєш.

Інкаси давали радо Еспанцям дорогоцінні дарунки зі своїх скарбів, та не в силі були наситити жадоби завоївників. Вони, щоб збогатитися, грабували й убивали. Вкінці зроспачені Інкаси вкинули свої скарби на дно глибоких верховинських озер, або скрили їх у скельних печерах.

Торре відкрив тепер гробовець останнього короля Інкасів, Атангуальпи, що його Індіяне вважали святим. Найшли в гробівці скарб з золота та ізмарагдів. Скарб цей має неоцінену вартість. Торре просив свою владу в Панамі, щоб йому прислали відділ війська бо боїться нападу Індіян, що противляється добуттю скарбу.

За право власности скарбу прийде без сумніву до спорів, бо в сусідньому селі живуть ще безпосередні нащадки останнього короля Інкасів. Також і уряд Еквадору може домагатися того скарбу.

—о—

СНІГ В ЧОРНОГОРІ

На Чорногорі впав сніг і покрив грубою верствою верхи гір та полонини. Гуцули мусіли зігнати маржину (худобу) на доли.

ЯКА БУДЕ ПОГОДА В ЖОВТНІ

Славний метеорольоґ Бріскорн каже, що погода в жовтні буде така: Передовсім погода буде дуже непевна. Буде хмарно, зимно і будуть дощі. Лиш з початку буде якийсь час гарна погода. В західній Европі будуть вітри і бурі. Почавши від 25 жовтня, треба буде палити в печах і огрівати мешкання. В горах впадуть сніги. Ночами будуть приморозки. Кінець місяця буде слітний.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО КАНАДИ

До Канади можуть тепер виїздити лиш жінки до своїх чоловіків і діти до своїх родичів одначе лиш до 18 літ оскільки мають перміти. Жінки можуть не вміти читати. Зате діти від 16—18 літ, що їдуть до родичів мусять безумовно вміти читати і писати. Натомість ті діти, що не скінчили 16 літ, не конче мусять уміти читати і писати, але тоді мусить бути в перміті зазначено, що вони не зобовязані уміти читати і писати.

Хто не платить передплати за часопис, той присвоює собі чужу власність.

УКРАЇНСЬКЕ ПАЛОМНИЦТВО

Спогади і гадки паломника з подорожі до Люрду в липні 1930 р.

„Се не казка, а билиця“
Т. Шевченко.

2. Берлін.

Післяобідня обїздка закінчилася огляданням Темпельгофу і величезного летунського поля (Flughafen). Деякі паломники довідавшися, що за три марки можна літаком облетіти довкола Берліна і що така плавба тріває не більш 20 мінут, забажали й собі летіти. На превеликий жаль дальших білетів на той день вже не продавали, бо ждало більш ніж 60 осіб з закупленими білєтами. Приємність воздушної плавби відложено до слідуючого дня. Летіло нас трох мущин і дві пані. Колиб не пекольний гук і стукіт моторів, який заглушив всяку бесіду і від якого аж вуха болять, то така плавба літаком—велика приємність. Машина пливе рівно, лише коли скручує в бік і нахиляється, та коли піднімається в гору, або спускається в низ, тоді робиться якось моторошно; начеб що млоїло під серцем. Говорять про часті випадки „морської хороби“ на літаку; можливо. У нас сего не було, бо й не було коли. Ціла їзда не тривала і 20 мінут. Зате як птиці гляділи ми з воздушніх шарів на землю, а Берлін з усіми своїми монументальними палатами, вулилицями і залізницями, подобав на діточу забавку. Та все таки вилізши по удалому леті із кабіни, малося велике вдоволення, почувши під ногами твердий ґрунт.

Понеділок 7. липня — свято І. Хрестителя, — започаткували св. Служби Божі, відслужені в нашій церкві Преосв. Владикою і священиками-паломниками, на котрих була приявна вся „паломницька братія“ Опісля подалися всі громадою до невеличкої готелевої кімнатки, яку замешкував Преосвященний Іван — того дня Іменник — і тут устами Впр. о. Гриника соборного крилошанина з Перемишля, зложили духовому провідникові цілого паломництва короткі та щирі побажання, на які Достойний Солєнізант відповів та подякував з помітним схвильованням. Залунало щире „Многая літа“.

Та час наглить. Годі бути в Берліні, а не схилити з пошаною чола перед тими братами, котрі — за волю і за славу України — на все замешкали тут у чужій землиці на „Hedwigsfriedhof“ і вижидатимуть слушного й справедливого часу, коли їм грімкий голос побідньої сурми сповістить, що — Україна вільна! Аж тоді у славі повернуть вони до рідної землі, за котру тут спочивають вічним сном.

Дмитро Вітовський і Юліян Чучман! —Лежать дружньо оба герої поруч себе рамя об рамя у двох гарно утриманих могилах, на котрих наші паломники складають чужі квітки. До панахиди стають, Преосв. Владика Кир Іван, двох священиків-паломників і о. Верґун. На кладовищі сумна тиша. Хоча ще рання година, сонце палить жагучо, пригнітає груди духота,—чути в воздусі дощ. Нечисленні чужі гості, зачувши тужні звуки нашого співу, затримуються, слухають.

„Єдино чистая непорочная Діво“...

На душах сум, — на очах сльози, а всі серця єднаються у горячій задушевній молитві до Неї до Небесної Цариці: „Поможи! поможи їм вернути до вільної Батьківщини“!

Сеж найкращі квіти зложені нами Вам, незабутні Борці за волю України. Прощайте дорогі могили!

Хвала Вам душі молодї,
хвала вам лицарі святії,
во віки, віки Вам хвала!“
(Шевченко: Неофіти)

Того дня дехто звиджував Потсдам — гарну закутину землі. Це давня як і Берлін рибалська оселя, з якої німецькі володарі, головно Фридрих Великий зробили для себе казочну резиденцію — з гаями, озерами, парками...

А в самому Берліні оглядали ще Зоольоґічний город. Коротко названий „Зоо“. Гуртом і з добрим провідником, яких там досить можна було богато більше

ЖІНКИ В ПРОМИСЛІ

Генрих Форд пророкує в статті написаній для „Пікторіел Ревю“, що жінки небаром зникнуть із промислового життя. А це тому, бо жінки не хочуть застановлятися над річами, які мають лучність із промислом і працею рук. Позатим загалом над нічим не хочуть застановлятися.

Коли жінки мудрі, пише дальше Форд, то вернуть до домашнього огнища, де мають дійсну владу, де їх помисловість може бути вповні використана й де вони доросли до критичних ситуацій. Та жінкам і дівчатам хибує духа винахідчивости. Волюють вони радше відбирати прикази, ніж власними прикметами духа посувати світ наперед. Дорівнюють у цьому пересічним робітникам, ставлять вище певну й вигідну рутину над відповідальність, получену з веденням промислового підприємства. Чоловіки й жінки — кінчить Форд — мусять навчитися взаїмної співпраці, замість, як це роблять тепер, держатися вперто протилежних кінців шнура. Повна суспільність, в якій жінки й чоловіки втопилиб зівсім свої права індивідуального життя й індивідуальної волі, моглаб зродити нове джерело могутности.

ЗАСИПАНИЙ ТУНЕЛЬ

Невподалік місцевости Тріберг, у Шварцвальді, обсунулося оноді перед порталем тунелю кількасот кубічних метрів землі й засипало залізничий шлях на великому просторі. Ушкоджений теж тунель. Причиною катастрофи довгі зливи.

Кишеневе радіо для поліції в Англії

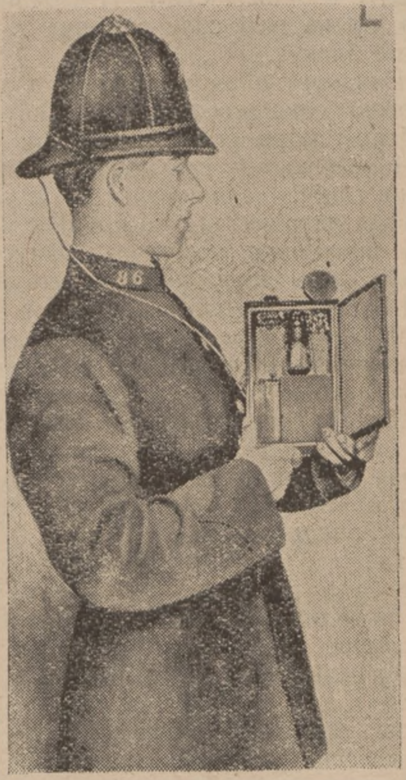

Незабаром одержить кождий лондонський кінний поліцай кишеневе радіо, при помочі якого буде одержувати безпосередні накази зі своєї команди. Дотепер переведено проби з такими кишеневими апаратами в Ню Йорку і Будапешті, але дотепер без успіху, бо поліцай дуже часто мусів слухати якогонебудь концерту а не наказів своєї влади. Тепер ті проби вдалися в Лондоні. Поліціянт буде мати під блюзою дзвінок, який буде сигналізувати всі накази команди.

ФОРД ЛІКВІДУЄ СВОЇ ІНТЕРЕСИ В СССР

Европейське представництво Форда предложило англійським фірмам большевицьке замовлення на 3.000 тракторів. Англійці відносяться до того предложення з недовірям, бо бояться уділювати большевикам довготермінових кредитів, а знову англійське правительство не хоче ґарантувати большевицьких довгів. В Лондоні вважають цей поступок Форда за перший крок на дорозі повної ліквідації фордівських інтересів у Большевії, які не дають ніяких корисних вислідів.

ПОШЕСТЬ ХОЛЕРИ В СВІТІ

Санітарний відділ при Союзі Народів видає журнал, у якому подано статистичні дані про випадки холєри за останніх 10 літ.

Від 1922р. холєра появлялася в Азії, а головно в Індії, Сіямі, Індокитаю і Китаю. В рр. 1923 і 27 появлялася та пошесть і в Іраці. На Филипинських Островах виступає холєра в окремих випадках, і лише в 1925 забрала багато жертв. Протягом перших 5 місяців 1930 р. майже ніде не нотовано холєри, лиш в квітні появилася вона в Бігарі й англ. Індії. Загалом холєра появляється частіше ніж чума. Бо нпр. в 1929 р. ствердженo в портах 32 випадки холєри, а лише 18 випадків чуми.

скористати, ніж одинцем чи малими гуртками, якими наші паломники по „Зоо“ крутилися. Бо берлінський зоольоґічний город не пересічний. Рівного йому — за винятком Гамбурґа — може і в цілій Европі нема. І не лише що до системи уґруповання і утримання звірят, але й під оглядом їх скількости із всіх кляс, пород і частин світа. Звірята розміщені в стилевих забудівлях в такий спосіб, щоби всі, що належать до одної ґрупи, породи, або кляси, находилися біля себе скупчені; аби глядач міг мати ясний перегляд і трівкий образ ріжноманітности всіляких пород, що належать до тої самої ґрупи. Отже бачиться в одному місці скупчений разом світ малпячий з гарним і рідким оказом 4-літнього ґориля, та з вельми займаючою, бо знаменито витресованою сімією оранґутанів, перед котрою поставлено для глядачів вигідну степеницю.

В окремій ґрупі будівель хижаки, між якими находяться такі рідкіокази як білий яґуар, чорна пантера, медвідь з Аляски, та всі можливі хижацькі потвори. Цікаво, як сука найспокійніше кормить молоді львята. Окремо світ однокопитовців і двокопитовців, між якими ціла сімя вигибаючих нині зубрів. В подібний спосіб розміщені окремо — антильопи, серни й олені, між якими звертає увагу дуже освоєний, величезний реніфер. Ціла фавна африканська зі слонами, верблюдами, носорогами, гієнами, крокодилями, яких самих в окремій загороді є поверх тисячки. Зацікавлення будить вроджене в неволі слонятко, яке коли прийшло на світ, важило „лише“ сто кільоґрамів! І всі азійські — головно сибірські — породи звірят, американські, австралійські, мають тут свою гідну репрезентацію. І рівнож вдаряє безоглядна всюди чистота й бездоганне утримання звірят. Написи орієнтаційні й остеріґаючі всюди як найясніші й найдокладніші. Та щоби сей цілий город обійти й докладно все оглянути, треба туди не раз не два заходити. У на нас на се зайвого часу не було. А пернате царство? Які лише птиці по божому світі літають, всі вони тут у безлічі більш або менш забезпечених, а то й зовсім вільних огорож і павільонів (як приміром: меви, качки, ібіси, журавлі, пави) — і се пернате царство таким криком і співами переповнює воздух, що тяжко, а то й неможливо розмовляти. Берлінське „Зоо“ знаменне ще й тим, що всі приміщення для звірят стилеві так, що не лише їх мешканцям, але й самим будівлям слід присвятити дещо уваги. По середині городу пишаєсь гарний китайський павільон, а перед ним світляний водограй, автоматично змінюване звітло має в ньому пречудні викликувати ефекти, яких ми — по недостачі часу — на жаль бачити не могли. В цілому городі повно мальовничо порозкиданих ставків, гайків саджавок, повно каварень, ресторанів, павільонів для музики й забав.

Хто раз найшовся в берлінському „Зоо“ не сміє поминути двох річий: — оглянути акварій з інсекторієм, та потрудитися на вежу, що для води. — Берлінський акварій має неабияку славу. Все з плазунів і риб, що лише дасться живим у неволі тримати, є тут. Затемнене електричне освітлення, зеленкувате як і вода у скляних басейнах, в котрих аж кишить від усякої водної твари. На долині риби, на першому поверсі — плазуни, на другому — інсекторій, з непереглядною масою всякої комашні, яка є на світі. Та все треба бачити, бо описати годі.

Знов із вежі, що тягне і дає воду на цілий город, — мається гарний вид на цілий виднокруг.

Що тільки далося, все те ми оглянули: та о скільки більше могли були оглянути і скористати, як щоб нас був опровадив і поучив фаховий провідник. Біда лише, що ми і тут були вірними собі Українцями, бо про провідника подумали аж тоді, коли вже мусіли відходити: (На годину 19 назначена була вечеря, а в 21 год. виїхали ми вже з Берліна) прямуючи до другого етапу нашої дороги — до Кольонії.

Далі буде.

—o—

ЯК ДОБУВАЮТЬ СІЛЬ

В житті людини сіль має чи не таке саме значіння, як і хліб. Тепер майже ніодна страва не приготовляється без соли в тому чи іншому виді.

В старі часи, коли ще не було доброї комунікації, сіль була одним з дорогих продуктів, які споживало людство. На Україні торгували сіллю чумаки, які кождої весни пускалися з півночі на південь до берегів Чорного Моря, де знаходилися місцевости, в яких добували сіль.

Є ріжні способи добування соли. Головніші з них два, а саме: В місцях де знаходиться сіль копають шахти і добувають її у подібний спосіб, як добувається уголь. Другий спосіб це випаровування соли з морської або соленої озерної води в спеціяльних басенах. Цим другим способом послугувався Ґанді з Індусами як зачав ломати анґлійський сільний монополь.

Поклади соли в землі бувають ріжних розмірів і є досить розповсюднені по цілій земській кулі. Хоч сіль з таких покладів добувати не так тяжко, але головна їх недостача та, що вони скоро вичерпуються. Випаровування з з морської води вимагає більше мороки, але зате є більше сталий і певний промисл, бо на разі соли в морях та океанах не бракує.

Випаровування відбувається за допомогою соняшного тепла. Для цього на березі моря роблять великих розмірів і в довжину і в ширину збірники, але не глибокі і напускають туди води. Ця вода нагрівається на сонці дуже скоро і випаровує, після чого напускають знов і знов доти, доки не утвориться на дні верства соли відповідної грубости. Цю сіль лопатами або спеціяльними машиновими черпаками вибирають з ям і складають до купи де вона зовсім висихає і стає готова до транспорту.

Така сіль звичайно зветься сира, бо має у собі багато всіляких домішок, які осідають враз з нею на дно збірника підчас випаровування.

Та сіль, яку люди вживають до їди може бути ріжного походження у нас вона походить з копалень, але вона вже не «сирий» продукт. Раніш заки вона дійде на стіл до людини, сира сіль пройде ще цілий ряд обрібок, аж нарешті прийме такий вигляд, який тепер має столова сіль. Сиру сіль по більшій части вживають до годівлі худоби.

ПРО БЛОЩИЦІ І ЇХ ЗНИЩЕННЯ

Первісне походження блощиці виводять з Америки, де вона жила на деревляній корі американських лісів. З відкриттям Америки блощиця дісталася до Европи з транспортами американського дерева. В Европі блощиця стала відтак домашним паразитом в людських мешканнях.

Блощиця це безкрильна насікома з дуже плоским толубом і через це вона перелізе найтоншу прогалину в дереві або дошці або в постели. Вона годна жити без їди дуже довго. Нічна пора для неї, це час роботи. Самиця зносить до 60 яєць, які складає в тонких прогалинах і з яких вигріваються молоді блощиці в протягу 10 днів, а в протягу сімох тижнів молоді стають дорослими блощицями.

Присутність блощиць в хаті це знак нечистоти і недбальства господарів.

Всякого рода порошки проти блощиць неуспішні, бо не заходять в тоненькі шпари дерева, або дошки. Залізні ліжка лучші, бо з них лекше вигнати і знищити блощиць.

Найліпшим способом знищення блощиць, це поливання деревяного ліжка такими убиваючими средствами як: 1. газоліна, 2. бензина, 3. фліт, 4. нафта, 5. терпентина.

Ці убиваючі плини треба заливати в тонкі прогалини перами, гумовими помпочками.

Яйця блощиць і молоде покоління можна легко знищити дуже горячою водою з милом.

В деяких случаях можна уживати гидросанський квас. Найновіщі спостереження учених дослідників ріжних недуг вказують на це, що богато недуг, як: сухоти, тиф і другі поширюються серед людей за посередництвом блощиць.

Знищення блощиць це перший крок до заведення чистоти в хаті.

Кожна українська газдиня повинна вже нині взятися до смертельної боротьби з блощицями при помочи повищих способів.

—o—

Потреба наукового ствердження випадків смерти

Лікарі, члени французької палати послів домагаються, щоби парлямент ухвалив новий закон про конечність наукового ствердження смерти в кожнім випадку, коли вмирає людина. Ці посли лікарі твердять, що випадків летаргу є далеко більше, як загально думають і що на кожних 500 мерців, один з них є тільки в летаргу живцем похоронений. Один з тих послів доказує, що пізнати помершу людину від людини, що лежить в летаргу є дуже важко і що коли б ми розкопали всі гроби то людство зжахнулось би, бо багато людей похоронених, оживає в гробі і серед страшних мук умирає аж під землею. Лікарі пропонують ріжні способи наукового розпізнання справжньої смерти людини а в крайному разі у випадках підозрілих радять подавати мерцеві велику дозу смертельної отрути, щоби бути певним, що небіщик вже не збудиться у гробі.

—o—

Заготовка овочів на зиму

Хоч тепер чим раз більше поширюється вживання овочевих консерв фабричного походження, то всеж таки домашня заготовка овочів усе ще тішиться великою популярністю серед добрих господинь. Вона обходиться звичайно дешевше і буває смачніша, а крім того власна робота дає постійно велике вдоволення господиням.

Заготовка овочів не вимагає великого знання і є доступна для всякого господарства. Треба лише придержуватися кількох основних засад а праця і кошта заготовки не підуть на марно.

Найперша засада каже, що овочі треба консервувати свіжими по можности як найскорше після їх збору. В овочах находяться з природи складники, що спричиняють спілість і вслід за тим розклад овочів, отже їх діяльність треба як найскорше припинити заготовкою.

Друга ще важніша причина розкладу овочів се ріжного рода бактерії, що находяться все і всюди в воздусі і на поверхні овочів. Їх нищиться варенням овочів перед заготовкою, відтак замикається їм доступ до заготовки відповідною, не пропускаючогю воздуху покришкою на посуду з овочами. Садовину і помідори вистарчає варити до точки кипіння води, але солодку ярину треба варити сильніше. Лихе замкнення посуди буває частіше причиною псуття заготовки. Гумові перстені до слоїків треба купувати щорічно свіжі. Вони повинні даватися розтягати на подвійну довжину і збігатися назад до первісної довжини без сліду розширення.

Найкращі висліди дають добірні вповні здорові овочі. Перед заготовкою треба склянну посуду вложити в холодну воду й заварити їх до точки кипіння й держати в горячій воді аж до хвилі вкладання до посуди рівночасно приготованих консерв.

Є ріжні способи заготовки. Найкращий — се спосіб горячої заготовки. Заварюється овочі до точки кипіння в якнайменшій скількості води і вкладається їх до посуди горячими, не остуджені. Посуда повинна бути добре виповнена, маса консерви достаточно плинна і без ніяких воздушних баньок. Після закриття встановляється заготовку до запарника. Ним може служити всяка відповідної величини посудина з тісною покришкою. На дно запарника треба дати якусь підставку, щоб посудина була забезпечена від ударів і перегріття. Підставку можна зробити зі звичайної сітки. Вода вариться в запарнику ще перед вложенням посудини. При її вкладанню треба вважати, щоб вода не покривала верхів посуди з консервами. Заварка залежить від роду консерв. Для більшости овочів вистарчає 5 хвилин кипіння під натиском пари. Бросквині і грушки запарюється довше—до 20 хвилин. Ярина ще довше — 40—60 хвилин. Після скінчення заварки ждеться кілька хвилин на охолодження запарника, а відтак відкривається його покришку. Се треба робити дуже осторожно, коли покришка тісна і під нею є в запарнику сильне тиснення пари. При різкому змен-

шенню тиснення пари в запарнику через нагле відкриття покришки може консерва виступити через покриття під впливом внутрішнього тиснення в середині посуди. Відтак охолоджується заготовку повільно до комнатної теплоти і переглядається, чи посуди повні через їх перевернення до гори дном. Провірку заготовки, чи добре вдалася, треба робити кілька день і аж тоді вставляється її на постійне місце в холод.

Перед вжитком треба завсігди—на всякий випадок — пильно провірити заготовку, чи не попсулася. Як посуда скляна, то на гумовім перстені не повинно бути сліду виступу консерви на верх. При відкриттю посуди не повинно бути баньок воздуху ні здуття консерви. Всякий запах, крім звичайного запаху даних овочів, є підозрілий. Коли се ярина, то її треба варити з 10 хвилин і аж потім коштувати. Коли є підозріння, що заготовка зіпсулася, її треба знищити. Випадки смертельного затроєння консервами трапляються часто — навіть від позірно не дуже зіпсутих овочів.

НЕДАЛЕКО ЗАЇХАЛИ ТРАКТОРАМИ

Большевики почали машинізувати рільництво і домашинізувалися, бо ось що пишуть: Виконання осінних засівів натрапляє на великі труднощі іза браку інвентаря і знищення тракторів. На північнім Кавказі внаслідок недбальства обслуги знищено 2270 тракторів, в Надволжанськім Краю—660 і на Україні — 1700. Тепер 4570 тракторів стоїть. У деяких місцевостях так багато знищених тракторів, що виглядає немов кладовища тракторів.

Політичний словар

Жакобінці, крайні республиканці з часів французької великої революції; прихильники безоглядного поведення супроти противників.

Жакобінізм, жакобінські засади.

Жирондисти, помірковані республиканці з часів великої французької революції.

Жовта книга, дипльоматичні документи видавані французькою владою.

Жонглер, (французьке слово), куґляр, штукар, політик, що не держиться ніяких засад — раз голосить таке, а другий раз зовсім противне.

З.

Заавансуватися, пійти за далеко (в домаганнях, чи зобовязаннях).

Задокументувати, засвідчити, зазначити, ствердити підписом.

Заопініювати, висказати думку, оректи.

Завотувати, виявити згоду на щось голосуванням.

Здекльарований, рішучий пр. він здекльарований прихильник католицької акції, це значить: що ця людина твердо й пересвідчено є за поширенням цеї акції в громадянстві.

Надіслані книжки.

І. РАКОВСЬКИЙ. **Рослини їх будова й життя.** Основи ботаніки. Львів 1927. Накладом фонду „Учітеся, Брати Мої." ч. 12. стор. 496 звич. 8.

Автор на початку говорить про ріжні заразки та про їх життя, про недуги в людей і звірят, а потім про заразки, що нищать заразки недуг. Від тих дрібновидих живинок переходить автор до низчих ростин, а потім постепенно до щораз вищих. Книжка писана приступно й дуже займаво. Автор веде читача по ростинному царстві мовби відбував з ним прогульку й при цьому вияснює розвиток ростин, їх розмножування й поширювання та їх історію. Наприкінці говорить про закони ростинного царства.

Народній ілюстрований календар товариства „Просвіта" на звичайний рік 1931. Річник 53. Львів 1930. Кошгом товариства „Просвіта" у Львові стор. 290 + календаріюм і анонси. Формат вел. 8 а. Ціна 4 зол.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

12.X (29) Нед. 18. по Сош. Св. Преп. Киріяка.

УСТАВ: Гл. 1. Єvг. 7. Веч. вел. Блаж.муж Гди возв. стхр. воскр. 6. і Свят. 4. Сл. Свят. Ін. догм. 1. гл. Прок. воскр. Стхвн. вскр Сл. Свят. Ін. Богор. вскр. по гл. наславн Троп. вскр. Сл. Свят. Ін. Богор. воскр. по гл. троп. Свят. Отпуст вел. Повеч мале. Іпакой гл. Полунощн. нед. як звичайно, Утреня Бог Гдь троп. воскр. 2 р. Сл. Свят. Ін. Богор. вскр. по гл. троп. Свят. Катисми ряд. Сідальні вскр. Полиелей нед Ангельський Собор Єктен. мала і Іпакой гласа. Степенна гл Прокім. гл. і Єванг. 7 утр і проч. як в неділю. Канони воскр. крестовскр. Богор. і Свят. Катав. Отверзу. По 3. Конд. ікос і Сідал. Свят По 6 п. Конд ікос вскр По 9. п. Свтил. вскр. Сл. Свят Ін. Богор. Хвалите стхр. воскр. Сл стхр. еванг. Ін. Преблаг словенна. Славосл. вел. троп. Днесь. Часи троп. воскр. на всіх на 3. і 9. еще Сл. Свят. на 6 Сл Храма Конд вскр. на 1. і 9. на 3. Свят. на 6. храм. Сл. Божа. Антиф. нед. троп. воскр. Сл конд. Ін Богор. (або конд. храма Богор.) Прокім. Алл. гл. Ап. і Євг рядов. Причаст. нед.

13.X (30) Понеділок. Св. сщмч. Григорія вел. Арм. 14. (1). **Второк. Покров Пр Богород.** *) (Ап. Ананії і Пр. Романа.) 15 (2) Середа. Св. свщмч. Кипріяна і св. муч. Юстини. 16 (3) Четвер. Св. свщмч. Діонізія. 17. (4). Пятниця. Св. свщмуч. Єротея. 18 (5) Субота Св. мч.Харитини.

*) **Свято Покрови Пресв. Богородиці** посвячене памяті такого чудесного явлення. Дня 1. (ст.ст.) жовтня 911 року правилося в царгородській церкві св. Богоматери торжествене Богослуження. В часі того Богослуження нагло в горі в церкві зявилася Пречиста Діва Марія окружена ангелами й апостолами. Приявний у церкві царгородський патріярх Епіфаній став тоді горячо молитися до Преч. Діви. В одній хвилі надземська ясність наповнила церкву. Світлий омофор Преч. Діви окрив молячийся нарід і було чути як Преч. Діва молиться за той нарід до свого Сина Ісуса Христа. Це свято дуже улюблене в нашім народі. З історії України знаємо, що на Запоріжській Січі була церква св. Покрови. А в нас нема околиці, це не булоб церкви й парохії відданої під покровопіку Преч. Діви Марії.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

14. X. 1622. Набіг Запоріжців на Царгород. Сагайдачний високо підніс козаччину та вмираючи лишив її в небезпечному становищі. Польський король, на якого натискав турецький султан, домагався, щоб Запорожжа зменшило скількість козацтва. Та Запоріжці про те й думати не хотіли, противно, похвалялися, що їх буде ще більше. Ще підчас хотинської війни, Сагайдачний виправив був частину Запорожців під проводом молодого отамана Богдана Хмельницького на Чорне Море. Хмельницький розбив велику турецьку фльоту й добре пошарпав передмістя Царгороду. Другий такий похід був уже по смерти Сагайдачного 1622 р. Запоріжці знов розбили турецьку фльоту й знов напали на сам Царгород.

16. X. 1648. Богдан Хмельницький почав облогу Львова. По смерти польського короля Володислава, по битві під Пилявцями Хмельницький посувався поволи на захід, дожидаючи вибору нового короля й рушив так на Львів. У Львові зібралися були недобитки польського війська з під Пилявців. Вони віддали провід Яремі Вишневецькому. Та цей зібравши гроші й дорогоцінности від міщан, церков і монастирів, кинув Львів і подався до Замостя. Так Хмельницький мав Львів у руках, бо він стояв майже без усякої оборони. Кругом у Галичині піднімалося також повстання, селяни, міщани разом із українською шляхтою піднімалися проти Поляків. І 16. жовтня почав гетьман Хмельницький облогу Львова. Вів її дуже недбало, бо не хотів Львова здобувати, казав, що не хоче нищити його, бо там живуть і Українці. Домагався тілки окупу для союзників своїх Татар.

17. X. 1593. Помер Христофор Косинський, козацький отаман. Христофор Косинський рушив із козацтвом 1592 р. проти кн. Острожського, що забрав у Косинського його землі, даровані йому Соймом. По першому поході, який закінчився для Косинського невдачею, Косинський вернув на Січ, та вже весною 1893 р. рушив знов походом уже не тільки в своїй справі, а в обороні всего покривдженого козацтва, непринятого в реєстр. Біля Черкас підступив він до мастку коронного гетьмана кн. Михайла Вишневецького. Вишневецький, щоб без боїв збутися Косинського підмовив кількох розбишак, щоб убили Косинського зрадою. Вони підстерегли Косинського, як він сидів у коршмі біля Черкас, прийшли туди й завели з товаришами Косинського сварку й повбивали Косинського та його товаришів.

18. X. 1851. Покладини угольного каменя під «Народній Дім» у Львові. По пробудженні до культурного життя галицьких Українців у 1848 р. стали вони думати над цим, щоб у Львові утворити осередок у якому зосереднювалосяб на-

роднє наше життя. За приміром Чехів і інших Словян рішили побудувати й собі «Народний Дім». Найбільш заходився коло цього й ширив цю думку великий патріот і невсипущий народний робітник о. Лев Трещаковський. Та нарід наш був тоді дуже вбогий. Селяне щойно вийшли зпід панщини, неосвідомлені, неграмотні. З інтеліґенції було тільки духовенство, світської інтеліґенції було ще дуже мало. Довго треба булоб ждати, заки вдалосяб зібрати фонди на купно землі й будову дому. Тоді львівські Українці звернулися з просьбою до цісаря, щоб подарував поуніверситетські руїни (що остали по бомбардуванні Львова 1848 р. в падолисті) на другу міську церкву й «Народний Дім». Цісар подарував ці руїни львівським Українцям і в р. 1815. 10 жовтня, коливі Львові був цісар Франц Йосиф I., покладено угольний камінь під будову «Народнього Дому» й церкви. Поплили обильні жертви з краю й так побудовано «Народний Дім» і Церкву. Що правда «Народній Дім» не дав нам цього, що міг дати, а це тому, що хоч подарований усему українському народови, опинився в руках одної партії (москвофільської). Сьогодні він в руках ґрупки москвофілів-угодовців, а в великій його салі постійно дає вистави польський театр. Так пімстилася на нас наша домашня незгода. Правду каже пословиця, що «Згода будує, а незгода руйнує».

—о—

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

12. X.	схід	сонця	5·44,	захід	4·44
13. X.	„	„	5·46.	„	4·41
14. X.	„	„	5·48.	„	4·39
15. X.	„	„	5·49.	„	4·39
16. X.	„	„	5·51.	„	4·35
17. X.	„	„	5·52.	„	4·33
18. X.	„	„	5·54.	„	4·31

Дня 15 X о год. 5·11 рано остання чверть місяця.

Народня приповідка: Хто сіє по Покрові, той виводить по корові.

ВИБОРЦИЙ КАЛЄНДАРИК

15 жовтня кандидати державних ліст складають на руки предсідника державної комісії заяву про згоду старатися про мандат та ствердження що кандидат є польським горожанином і що має пасивні виборчі права. 17 жовтня ґенеральний комісар оголошує в „Моніторі" державні листи кандидатів. **Цього дня минає речинець зголошення реклямацій про викреслення зі спису** та оголошення окружних ліст кандидатів.

БІРЖА

Доляр ам. 8·97 зол.

ЗБІЖЖА (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 24·00—24.50, пшениця с. 21.75 — 22·75, жито д. 15·50—16·00, жито сел. 14·75—15·25, ячмінь на мливо 15·25 — 15·75, ячмінь дв. 17·50—18, овес гал. 15—15·50, кукуруза 25—26, фасоля біла 35—40, фасоля колір. 00—00, фасоля краса 33—36, горох½ Вікторія 24·50 26·50, горох пільн. 18·00—20·00, бобик 21·00 — 22·00, вика чорна 22·25—20·50, вика сіра 00· — 00, гречка 21.50—22·00 любинь 57·75·—58·75, конюшина червона 120—130, лен 45·00—46·00, сіно прас. 8·00—9·00, солома прас. 4·50—5.

Ціни на збіжжа дальше падуть. Подаж велика, а попиту майже зовсім нема, бо кождий купець боїться дальшої знижки. Так само слабі ціни на всякого рода каші. Пшенична люксусова мука платиться за 100 кг. 65—75 зол.

Із світових ринків доходять тривожні вісти про те, що большевики кидають великі партії збіжжа. На біржі в Шикагу зложили оферту на доставу 5 міліонів бушлів пшениці. Ця оферта викликала страшний переполох серед збіжевих купців, які сподіються знижки цін.

НАБІЛ: „Маслосоюз" платив кооперативам дня 7. жовтня за масло солене експортове 3·70 зол., масло пріма бльокове 3·60 зол. Літра молока 29 сотиків, літра сметани 1·40 зол., копа яєць 11 зол.

Після хвилевої підвишки цін, яка була недавно в Німеччині й Англії, почалася знову знижка цін. В краю сильна подаж масла, а ограничений збут за кордон (бо втратили німецький ринок) викликали знижку цін.

Варшавська Комісія Набілу назначила такі гуртівні ціни масла: 1 кг. десерового масла I с.. — 4.50 зол. II с. — 3.80, солене — 4.10, а в цеголках— 3.40 за 1 кг.

Ціни яєць дальше сильні, бо продукують мало, а попит великий.

ХУДОБА: За 1 кг. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 0·90—1·25, теляти 0.75—1·30

СВИНІ: Експортова різня Рукера на Знесінню коло Львова платить за товсті (солонинові) свині 1·60—1· 80 зол. за кг. жив. ваги. За свині на бекон (мясні на забій і вивіз за кордон 70 до 100 кг ваги) по 1·65 — 1·75 зол.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·50 зол. а кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1·85, зол теляча шкіра в різні 3·70—зол. на селі 2·60 зол.

(Тяжкі шкіри є ті, що важать 30 кг. а походять з волів, що мають 380—500 кг. живої ваги).

Підвишка цін шкір за кордоном мусіла мати вплив на краєвий ринок, де сирі шкіри подорожіли на 6—7%. В останньому часі нотували: телячі шкіри 4. зол; легкі волові — 2 зол., а тяжкі 2.30 зол. за 1 кг.

КОНОПЛІ: (Ціна установлена львівською Торг.-промисл, Палатою дня 30.VII за за 100 кг. льоко вагон Львів). Прядиво: I сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире I с. 16—18, II с. 13—15. конопляне лкочча: I с. 14—16, II с. 8—13 зол.

Оборот на разі не великий. Рух зачнеться аж по жидівських святах т.зн. в половині жовтня, бо очікують появи нового товару.

Мід: (Ціни за 1 кґ. льоко стація надання). Подільський 3.50 — 4·00 зол., Гірський лічничий I сорт 6·50 зол.

† Посмертна згадка

О. Евген Мандзій, парох у Богатківцях, підгаєцького повіту, помер наслідком тяжких побоїв у 50 році життя. Покійний вдовець, лишив троє малолітних дітей, що остали без ніякої опіки й заосмотрення.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу" у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.